

SvD

Virtuellt naturljud inte utan problem

Kommentar Mariatorget

Publicerad: 25 augusti 2010, 01.00. Senast ändrad: 25 augusti 2010, 10.17

HELENA GRANSTRÖM

Helena Granström är författare, skribent och fil lic i matematisk fysik.

På Mariatorget i Stockholm väntar sju högtalare på att kopplas in för att aktivera en ljudinstallation som kommer att bli världens största i sitt slag. Med bearbetat ljudmaterial från naturen – lövsus, fågelsång, och ljud från det inre av en trädstam – hoppas upphovsmannen Björn Hellström kunna förbättra den ljudmiljö som präglas främst av de 22000 bilar som varje dygn passerar platsen.

Hellström, akustisk designer knuten till Konstfack, beskriver sitt verk som en dynamisk väv av ljud och läten, genom vilken en dunkel bild av ett rum i naturen skall framträda för lyssnaren. Emedan motorbullret från den tunga trafiken är en ofrånkomlig del av verkligheten, blir alternativet till reell förändring i Hellströms vision upprättandet av en virtuell akustisk verklighet, som ersätter stans vrålande upplysthet med en stilla melodisk halvskugga.

I den mån projektet är ett uttryck för ökad medvetenhet om den akustiska miljöns betydelse för människans välbefinnande är det glädjande. Tidigare stadsplanering har uppvisat en tydlig slagsida mot visuella hänsyn, och ljudmiljömässiga överväganden har knappast varit styrande för den senare tidens arkitekturdebatter, som den om ombyggnaden av Slussen.

Det problematiska med projektet är i första hand dess bristande intresse för gränsen mellan reellt och virtuellt. Den människa vars välbefinnande tänks öka tack vare Hellströms verk framträder i beskrivningar av projektet som en närmast mekanisk kropp på vilken naturljud, oavsett sammanhang och grad av artificialitet, kan ha positiv inverkan. Hon tycks vara oförmögen att uppfatta eller tillgodogöra sig de subtila meningsbärande strukturer som den verkliga naturen, till skillnad från dess teknologiska representationer, hårbärgerar; i någon mening likgiltig inför vad som är verkligt.

Den brist på reflektion med vilken dessa antaganden görs är klart mer oroande än en bullrig stadsmiljö – liksom den självklarhet med vilken teknologins problem avhjälpas genom mer teknologi, med vilken den moderna människan beredvilligt låter sina sinnen manipuleras och med vilken naturen för stadsmänniskan slutgiltigt övergår i en teknologiskt förmedlad, funktionaliserad fiktion.

Google-annonser

Unik Sverige-turné

Kommer till Orienteatern efter stor framgång i Europa. Se Trailern nu
riksteatern.se/viefalt

Bli fri från läsglasögon

Nu kan du helt slippa läsglasögon. Utan kirurgiskt ingrepp. Välkommen!
www.Optivy.se

Kuponger Stockholm

1 kanonbra kupong dagligen. Upplev Stockholm med -90% rabatt!
www.Groupon.se/Stockholm